

Rapport

Reik het slachtoffer de hand

Een onderzoek naar hoe het OM een nabestaande van een vermoord echtpaar heeft bejegend.

Publicatiedatum: 19 november 2014

Rapportnummer: 2014/170

Samenvatting

Verzoekers ouders zijn op 10 september 2009 in hun woning om het leven gebracht. Deze woning wordt meerdere keren doorzocht, en goederen worden in beslag genomen voor nader onderzoek. Een half jaar later wordt verzoekers broer aangehouden en na een paar maanden weer vrijgelaten, maar hij blijft verdachte. Vijf andere verdachten worden aangehouden en weer vrijgelaten. De moord is tot op heden niet opgelost.

Verzoeker voelt zich als slachtoffer in de kou staan. Het begon er al mee dat hij er via een televisieprogramma achter kwam hoe zijn ouders om het leven waren gebracht. Verder heeft hij sinds 2009 al om informatie gevraagd over het onderzoek: hij wil de processtukken inzien, hij wil weten welke goederen er in beslag zijn genomen, hij wil weten wat de stand van zaken is van het onderzoek en hij wil worden geïnformeerd over de belangrijke momenten in het onderzoek. Zo heeft de officier van justitie één verdachte een kennisgeving gestuurd dat hij niet verder wordt vervolgd, maar heeft verzoeker dit later telefonisch van de politie gehoord, terwijl de officier hem bij deze beslissing had moeten betrekken. Ook heeft hij nog steeds niet de processtukken mogen inzien.

De Nationale ombudsman twijfelt er niet aan dat het OM van goede wil is geweest bij de gesprekken die de officier van justitie met verzoeker heeft gevoerd, maar vindt dat van het OM had mogen worden verwacht om verzoeker de hand te reiken om samen met hem na te gaan wat hij nodig heeft. Het OM heeft op een aantal momenten niet gehandeld volgens de eigen regels en de spelregels voor het omgaan met slachtoffers die de Nationale ombudsman in samenwerking met onder andere het OM zelf heeft opgesteld. De Nationale ombudsman vindt het opmerkelijk dat het OM niet wilde dat verzoeker de processtukken zou inzien en het zelfs zover heeft laten komen dat het gerechtshof het OM de zaak uit handen heeft genomen om zelf te bepalen welke stukken verzoeker mag inzien.

De Nationale ombudsman vindt het vooral van belang dat het OM nu samen met verzoeker kijkt wat het voor hem kan betekenen om zijn situatie te verbeteren, omdat verzoeker in een moeilijke situatie verkeert.

Klacht

tot inzage/het verstrekken van de processtukken,

hem te informeren over de in beslag genomen voorwerpen,

hem te informeren over de belangrijkste momenten in het proces.

Bevindingen

Wat is er gebeurd?

Op 10 september 2009 zijn de ouders van verzoeker in hun woning om het leven gebracht. De politie stelt grootschalig onderzoek in. Onder leiding van de rechter-commissaris is de woning tussen 10 en 16 september 2009 verschillende keren doorzocht. Daarbij zijn meerdere goederen in beslag genomen voor nader onderzoek. De woning is op 29 september 2009 vrijgegeven. Op 13 april 2010 wordt verzoekers broer aangehouden. Op 28 juli 2010 wordt hij weer vrijgelaten, maar ook na zijn vrijlating blijft hij verdachte. Daarnaast zijn vijf verdachten (S.C., M.B., G.D., F.G. en R.A., op verschillende momenten en afzonderlijk van elkaar) aangehouden en weer vrijgelaten.

De moord is tot op vandaag niet opgelost.

Er is uitgebreide correspondentie tussen verzoeker en de betrokken instanties, zoals het openbaar ministerie (het parket), de politie, de rechtbank, bureau slachtofferhulp en het gerechtshof. Daarnaast heeft verzoeker ook (telefonisch) gesproken met het parket en de politie. In Bijlage 1 (zie hierna) volgt een chronologisch overzicht van de belangrijkste correspondentie en van wat er verder is gebeurd.

Verzoekers broer voert een procedure om de strafzaak tegen hem te beëindigen (op grond van artikel 36 Sv, zie Achtergrond). De rechtbank behandelt dit verzoek op 13 maart 2013. Op 26 juni 2013 verklaart de rechtbank dat de strafzaak tegen verzoekers broer is geëindigd.

De officier van justitie stuurt aan de verdachte S.C. op 31 januari 2013 een kennisgeving niet verdere vervolging. De politie belt verzoeker hierover op 4 februari 2013.

Op 26 april 2013 dient verzoeker tegen deze beslissing beklag in op grond van artikel 12 Sv bij het gerechtshof te Leeuwarden. Deze procedure is nog altijd niet afgerond wegens verwickelingen rond het beschikbaar stellen van de processtukken door het Openbaar Ministerie. Het hof heeft daarover tussenbeschikkingen gegeven. In een daarvan (de beschikking van 1 mei 2014) overweegt het Hof dat het van oordeel is "dat het openbaar ministerie in deze op onbehoorlijke en onfatsoenlijke wijze is omgesprongen met de belangen van klager" (dat is verzoeker). Op de talloze verzoeken om inzage in het dossier is niet of inadequaats gereageerd. Het hof heeft na een regiezitting het OM een termijn van vier weken gegeven om bezwaar te maken tegen inzage in (delen van) het dossier; en het OM heeft dit bezwaar pas gemaakt na verstrijken van deze termijn én na de beslissing van het hof van 22 april 2014 dat verzoeker het hele dossier mocht inzien. Daarna heeft het hof het OM bevolen om het hele dossier aan het hof over te dragen om dan zelf te kunnen beoordelen welke stukken verzoeker wel en niet mag zien, omdat het hof er geen vertrouwen meer in heeft om dit aan het OM over te laten. Het OM heeft het

hele dossier in juni 2014 aan het hof overgedragen. Het hof heeft half oktober een beslissing genomen over de stukken. Bij het uitbrengen van dit rapport is nog geen beslissing bekendgemaakt.

Klacht verzoeker

Algemeen

Verzoeker voelt zich niet correct bejegend als slachtoffer, omdat hij verschillende keren sinds 2009 om informatie heeft gevraagd aan het arrondissementsparket Oost-Nederland, en deze informatie niet heeft gekregen. Het parket reageert traag en niet adequaat op zijn brieven en verzoeken (zie hierna in het Informatieoverzicht).

Daarnaast vindt hij het niet juist dat hij er via een televisieprogramma van SBS (Hart van Nederland) achter kwam dat zijn ouders door schot- en steekwonden om het leven zijn gebracht. Verder had hij het ook fijn gevonden als hij de sleutel van de woning had gekregen vóórdat hij de hele cameraploeg voor de uitzending van "Opsporing verzocht" in de woning van zijn ouders aantrof. Ook in 2011 laat hij het parket weten dat hij het weer heel stuitend vindt om via de pers kennis te nemen van een deel van het dossier.

Verzoeker heeft op 22 februari 2013 een klacht ingediend bij het parket over de bejegening van hem als slachtoffer.

Ten eerste heeft hij, ondanks eerdere brieven en gesprekken, nog geen enkel stuk gezien van het onderzoek. Ieder verzoek wordt mondeling afgewezen, op grond van onderzoeksbelang, terwijl de officier op grond van de wet schriftelijk een weigeringsbesluit moet geven (op grond van artikel 51 b, vierde lid Sv, zie Achtergrond).

Ten tweede heeft hij op 4 februari 2013 telefonisch van de politie gehoord dat een verdachte (S.C.) niet vervolgd zal worden, terwijl de officier hem op grond van de Aanwijzing slachtofferzorg (zie Achtergrond) moet uitnodigen voor een gesprek over de voorgenomen afdoeningsbeslissing. Ook wil hij graag een toelichting op deze beslissing.

Verzoeker is helemaal niet tevreden met de antwoorden die hij van het parket heeft gekregen. Via de Nationale ombudsman probeert hij alsnog antwoord te krijgen op zijn vragen. Hij geeft in een gesprek op 14 september 2013 aan dat hij denkt dat het OM hem bewust tegenwerkt. Hij heeft hier heel veel last van. Hij kan niet meer werken. Het OM heeft hem nooit erkend als slachtoffer. Het OM heeft hem ook nooit bejegend als slachtoffer. Ook richten de schuldeisers van zijn broer zich tot hem. Hij heeft veel schade geleden. Hij kan de nalatenschap niet afwikkelen, zonder de informatie van het OM. Hij krijgt geen toevoeging voor een advocaat, omdat hij formeel vermogen heeft uit de erfenis, maar daarvoor moet hij eerst de nalatenschap kunnen afwikkelen. Hij wil van het OM weten welke schade is toegebracht door het onderzoek en welke schade is veroorzaakt bij het misdrijf. Zo is het voor hem niet mogelijk een verzoek tot schadevergoeding in te dienen bij de politie. Om de kosten van herstelwerkzaamheden te verhalen eist de verzekering een proces-verbaal.

Ten aanzien van het inzien en verstrekken van de processtukken

Verzoeker is niet tevreden over de behandeling van zijn klacht van 22 februari 2013 dat hij nog geen stukken heeft ontvangen van het procesdossier. Hij heeft uitvoerig zijn belang aangegeven bij inzage in het procesdossier.

Hij vindt het dan ook niet terecht dat officier van justitie B. op 7 juni 2013 in reactie op de klacht van hem verlangt dat hij zo concreet mogelijk aangeeft welk belang hij heeft bij kennisneming van de processtukken, welke stukken hij wil hebben en of hij een afschrift wil of wil volstaan met inzage van deze stukken.

Hij had namelijk al drie keer eerder, via zijn advocaat op 18 november 2009, op 30 maart 2011 en op 16 mei 2011, aan de officier van justitie verzocht om kennisneming van alle processtukken. Hij had toen al gemotiveerd waarom hij deze stukken wilde inzien, namelijk voor zijn emotionele verwerking en de negatieve financiële gevolgen, omdat hij de omvang van de nalatenschap niet kon bepalen. Hij kon niet gedetailleerd om stukken vragen, omdat hij geen enkele kennis heeft van het dossier. Hij had gemotiveerd dat hij graag alles wilde weten wat er op de plaats delict is aangetroffen. Hij wilde alle stukken over de nalatenschap (afschriften van inbeslagname, verklaringen en afschriften van schulden) en inzage om de waardigheid van zijn broer te kunnen vaststellen in de nalatenschap. Het ontbreken van kennis van de processtukken (van inbeslagname en verklaringen) belemmert hem in de afwikkeling van de nalatenschap.

Ook had deze zelfde officier van justitie, mr. B., op 18 april 2011 al als reden voor inzage vastgesteld: 1. de emotionele verwerking en 2. de afwikkeling van de nalatenschap. Hij kon op dat moment echter geen afschrift van het procesdossier krijgen zolang het onderzoek niet definitief was afgerond, wel - op het politiebureau - inzage in delen uit het proces-verbaal.

Verzoeker heeft als reactie op de brief van 7 juni 2013 in een mail van 10 juni 2013 aan de heer J. van het parket gewezen op zijn rechten van deelgenoot in de bijzondere gemeenschap (de woning en inboedel) waar beslag op rust. De heer J. verwees als antwoord alleen naar de brief van 7 juni 2013. In deze brief van 7 juni 2013 gaat de officier op geen van zijn klachten in en gaat geheel voorbij aan de eerdere brieven en gesprekken en verzoeken aan politie en justitie.

Hij moest zijn klaagschrift op grond van artikel 12 Sv pro-forma indienen omdat hij het dossier niet had. Hij heeft dit dossier, ondanks de beschikking van het hof van 1 mei 2014, nog steeds niet.

Ten aanzien van het informeren over de in beslag genomen voorwerpen

Verzoeker is niet tevreden over de informatie die hij heeft gekregen over de voorwerpen die in beslag zijn genomen. Zijn advocaat heeft op 18 november 2009 al om een compleet overzicht van alle inbeslaggenomen voorwerpen gevraagd. Hij heeft daarna heel vaak gevraagd welke goederen in beslag zijn genomen en de beslagen die hebben gerust op de woning en de goederen, de nalatenschap, de bijzondere gemeenschap. Steeds werd gezegd dat hij nog antwoord op zijn vragen over de goederen zou krijgen. (zie hiervoor ook het Informatieoverzicht).

Pas bijna vijf jaar later heeft hij (op 11 maart 2014) via een verzoek van de Nationale ombudsman van 23 september 2013 antwoorden gekregen, in de vorm van lijsten van inbeslaggenomen goederen, die overigens al waren teruggegeven. Maar ook dat is volgens verzoeker niet compleet.

Hij noemt een aantal voorwerpen, waaronder identiteitspapieren van zijn ouders die hij niet had teruggekregen. Hij vroeg zich af of deze waren gestolen of in beslag waren genomen. Ook een koffer met certificaten (ter waarde van € 12.000) had hij niet teruggekregen, dat wil zeggen wel twee koffers, maar niet deze papieren. Hij vroeg zich ook hiervan af wat daarmee was gebeurd. Uit de administratie van zijn ouders had hij niet direct kunnen terugvinden wat er met dit bedrag was

gebeurd. Hij ging er van uit dat een financieel onderzoek had plaatsgevonden. Ook een kalender waarop zijn moeder aantekeningen maakte kon van belang zijn. Het probleem was hierbij dat hij niet precies wist welke voorwerpen zich in de woning bevonden. Graag wil hij alsnog antwoord op zijn vragen

Ten aanzien van het informeren over de belangrijkste momenten in het proces

Verzoeker heeft veel contact gehad met de twee familierechercheurs van de politie, maar hij vindt niet dat hij daarmee ook op tijd informatie kreeg over de voortgang van het onderzoek. Dit bleek al toen hij op televisie vernam hoe zijn ouders om het leven waren gekomen.

Verzoeker vindt het niet terecht dat het OM hem niet meteen schriftelijk heeft bericht over de kennisgeving niet verdere vervolging van verdachte S.C. Dit is in strijd met de wet (artikel 243 Sv) en met de Aanwijzing Slachtofferzorg (zie Achtergrond). De officier van justitie had van te voren een gesprek hierover met hem moeten voeren en uitleggen wat de redenen van deze beslissing waren. In plaats daarvan heeft de politie hem gebeld op 4 februari 2013. Toen had hij nog slechts een maand de tijd om een artikel 12 Sv procedure te starten (tegen de niet verdere vervolging van de verdachte S.C., zie hierover de eerste klacht).

Daarnaast blijkt hem, onder andere uit de brief van 11 maart 2014 van het parket, dat meerdere verdachten zijn aangehouden in het onderzoek o.a. M.B. op 8 oktober 2010, F.G. en R.A. op 1 juni 2010, G.D. op 28 juni 2010 en S.C. op 13 juni 2010.

Over S.C. heeft hij van de officier van justitie, zij het pas op 27 maart 2013 en pas na zijn klacht hierover van 22 februari 2013, gehoord dat deze verdachte niet verder zal worden vervolgd, maar over de andere verdachten heeft hij niets gehoord. Hij wil graag weten wat de status van de overige verdachten is. Hij weet dus niet of hij hierover nog een artikel 12 Sv procedure had kunnen starten of niet.

Het is verzoeker niet duidelijk wat de status is van het onderzoek. Bijvoorbeeld hoe het zit met DNA-onderzoek dat nog zou plaatsvinden. Eerder had hij begrepen dat het onderzoek was gesloten, maar nu werd in de art 12 Sv-procedure gesuggereerd dat toch nog onderzoek plaatsvond. Ook daarna geeft het parket aan dat nog wel DNA-onderzoek plaatsvindt. Hij wil een duidelijk antwoord over de stand van zaken van het onderzoek en of dit nu is geëindigd of niet. Hij wil graag weten wat de reden is geweest om hem niet of niet tijdig te informeren.

Visie minister van Veiligheid en Justitie

Ten aanzien van het inzien en verstrekken van de processtukken

De minister vindt deze klacht niet gegrond. De officier van justitie heeft in de brief van 7 juni 2013 gemotiveerd beslist op het verzoek tot inzage en verstrekken van de processtukken. De officier van justitie heeft dit verzoek afgewezen op grond van artikel 39f, eerste lid van de Wet Justitiële en strafvorderlijke gegevens (zie Achtergrond). (Op grond van deze wet kunnen gegevens worden verstrekt voor zover dit noodzakelijk is voor zwaarwegend algemeen belang, maar dit was volgens de officier hier niet aan de orde).

Verder vond de officier van justitie dat zij over te weinig informatie beschikte om het verzoek goed

te kunnen beoordelen. Zij had verzoeker om nadere informatie verzocht, maar verzoeker heeft hierop niet meer gereageerd.

Ten aanzien van het informeren over de in beslag genomen voorwerpen.

De reden dat verzoeker geen totaaloverzicht van de inbeslaggenomen goederen heeft ontvangen is dat tijdens de doorzoeking van de woning in september 2009 een groot aantal goederen in beslag is genomen en ook daarna, en in dit grootschalig onderzoek zijn geen kennisgevingen van inbeslagname opgemaakt. Wel hebben zowel de technische opsporing als de Forensische Opsporing lijsten opgesteld, waarop een groot aantal goederen zijn vermeld. Er is veel sporenmateriaal in beslag genomen. Dat staat niet op deze lijsten vermeld.

Verzoeker heeft diverse malen om een overzicht gevraagd van de inbeslaggenomen goederen, maar heeft daarop geen antwoord gekregen. Dit is niet in overeenstemming met de Aanwijzing Slachtofferzorg. Aan verzoeker had moeten worden bericht waarom het niet mogelijk was om een dergelijk overzicht te verstrekken. Deze klacht vindt de minister dan ook gegrond.

Inmiddels is vrijwel het hele beslag afgewikkeld en zijn de meeste goederen aan verzoeker als rechthebbende teruggegeven. Op 11 maart 2014 is verzoeker geïnformeerd over het restant van het beslag en dat een paar voorwerpen nog bij de politie blijven in verband met mogelijk toekomstig onderzoek.

Ten aanzien van het informeren over de belangrijkste momenten in het proces

De minister vindt deze klacht niet gegrond. Er is tijdens het strafrechtelijk onderzoek veel contact geweest tussen de twee familierechercheurs, de teamleider en verzoeker. Zij hebben verzoeker steeds op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen in het

onderzoek. Ook de officier van justitie heeft diverse keren een persoonlijk gesprek met verzoeker gevoerd. Wel is het zo dat de intensiteit van het contact in de loop van de jaren is verminderd. Naarmate het onderzoek vorderde en dit niet leidde tot opheldering van het misdrijf konden politie en het OM minder aan verzoeker melden.

Op dit moment vindt nog DNA-onderzoek plaats naar een verdachte. Van de resultaten zal verzoeker in kennis worden gesteld.

Beoordeling

Het vereiste van fatsoenlijke bejegening houdt in dat de overheid de burger respecteert, hem fatsoenlijk behandelt en hulpvaardig is.

Dit is ook de basis van de eigen regels van het OM, te weten de Aanwijzing slachtofferzorg, en de spelregels voor het omgaan met slachtoffers die de Nationale ombudsman in samenwerking met betrokken partijen, waaronder het OM zelf, heeft opgesteld. Een van deze spelregels benadrukt dat het OM aan het slachtoffer vraagt wat hij nodig heeft.

De familierechercheurs van de politie en het OM hebben zeker in het begin van het grootscheepse onderzoek veel contact met verzoeker gehad. De Nationale ombudsman twijfelt er niet aan dat het OM van goede wil is geweest in de gesprekken die de officier van justitie met verzoeker heeft

gevoerd. Ook is het begrijpelijk dat tijdens het opsporingsonderzoek de politie en het OM niet volledig openheid van zaken konden geven, omdat dit het onderzoek naar de dader kon schaden. Verzoeker had daar ook begrip voor.

Er zijn echter de nodige kanttekeningen te maken bij de manier waarop het OM verzoeker in de loop van het onderzoek als slachtoffer heeft bejegend. In deze zaak corresponderen verzoeker en het OM vrij veel met elkaar. Echter, nadat verzoeker (ongeveer drie en een half jaar na de moord) zijn onvrede had geuit over hoe hij zich als slachtoffer bejegend voelde, onder andere door de afwijzing van zijn verzoeken om processtukken, had van het OM mogen worden verwacht om samen met verzoeker na te gaan wat hij nodig heeft, in plaats van zich formeel schriftelijk op te stellen.

Deze klachtbrief zou immers een goede aanleiding zijn geweest om snel met verzoeker in gesprek te gaan en samen met hem te bespreken wat het OM voor hem kan doen. Hierin past niet dat het OM bijna vier maanden later (op 7 juni 2013), maar van hem blijft verlangen om aan te geven welke processtukken hij precies wil hebben, terwijl hij dat al heeft gedaan. Hierin past evenmin dat het OM op zijn verzoeken om in contact te komen (telefonisch en per mail op 10 juni 2013) niet adequaat reageert, en dat hij verschillende personen treft die niet op de hoogte zijn en hem niet inhoudelijk informeren. Hiermee heeft het OM zich bepaald niet hulpvaardig betoond. Dat het OM hem vervolgens verwijt

dat hij zelf niet heeft gereageerd op de brief van 7 juni 2013, is niet alleen aantoonbaar onjuist, maar zegt ook iets over de organisatie van het OM zelf.

Ook staat in de Aanwijzing slachtofferzorg dat het OM het slachtoffer ondersteunt, informeert over de invrijheidstelling van de verdachte en kennis laat nemen van de processtukken. De spelregel die hiermee overeenkomt houdt in dat het slachtoffer uit eigen beweging wordt geïnformeerd over zijn rechten, de beperkingen daarvan en relevante ontwikkelingen.

Dit betekent dat het OM verzoekers vragen over de inbeslaggenomen goederen (waaronder ook de onmogelijkheid die vragen te beantwoorden omdat een aantal goederen ten onrechte en in strijd met de wet niet op een lijst is geplaatst) eerder had moeten beantwoorden. Verzoeker heeft hier nog vragen over en daarnaast weet hij nog steeds niet wat de stand van zaken is van het onderzoek.

Dit betekent ook dat het OM uit eigen beweging verzoeker tijdig had moeten informeren over de kennisgeving van niet verdere vervolging en de mogelijkheid om een klacht op grond van artikel 12 Sv in te dienen.

Het is opvallend dat het OM in de artikel 12 Sv-procedure (tegen de verdachte S.C.) niet wilde dat verzoeker het procesdossier zou inzien, en dat het OM het zelfs zover heeft laten komen dat het Hof Leeuwarden het handelen van het OM onfatsoenlijk en onbehoorlijk vond en er blijkbaar zo genoeg van had dat het hof het OM de zaak uit handen nam om vervolgens zelf te bepalen wat verzoeker van deze stukken mag hebben.

Uit verzoekers laatste brief blijkt dat zijn situatie niet best is. Hij heeft geen werk meer en hij kan zijn schulden niet betalen. Hij heeft immers wel vermogen in de vorm van de nalatenschap, maar hij kan hier niet aan komen zolang de nalatenschap niet is afgewikkeld. Daarnaast heeft hij nu na vijf

jaar nog steeds vragen over het onderzoek en hij heeft het gevoel dat dit onderzoek niet zorgvuldig is geweest en dat er fouten zijn gemaakt. Daarom is het van belang dat het OM hem nu de hand toereikt en samen met hem kijkt wat het OM voor hem kan betekenen om zijn situatie te verbeteren.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klachten over de onderzochte gedraging van arrondissementsparket Oost-Nederland zijn gegrond, wegens schending van het vereiste van fatsoenlijke bejegening.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman geeft de minister van Veiligheid en Justitie in overweging ervoor zorg te dragen dat:

Alle vragen van verzoeker over de inbeslaggenomen goederen worden beantwoord;

Verzoeker door het OM wordt bijgestaan bij de verdere hulp en steun die hij nodig heeft.

De Nationale ombudsman,

mr. F.J.W.M. van Dooren

waarnemend ombudsman

Bijlage 1

Een chronologisch overzicht

Er is uitgebreide correspondentie tussen verzoeker en de betrokken instanties, zoals het openbaar ministerie (het parket), de politie, de rechtbank, bureau slachtofferhulp en het gerechtshof. Hierna volgt een opsomming van een deel van deze correspondentie en van gebeurtenissen in chronologische volgorde.

18 november 2009

Verzoekers advocaat vraagt een afschrift van de lijst van in beslaggenomen goederen, omdat verzoeker niet weet welke goederen in beslag zijn genomen. Verzoeker heeft van de politie een aantal goederen teruggekregen, maar hij denkt dat er nog veel ontbreekt. Ook wil verzoeker op de hoogte worden gehouden van de stand van zaken van het onderzoek. Daarnaast wil hij weten hoe hij de schade aan de woning vergoed kan krijgen.

Verder had verzoeker het fijn gevonden als hij de sleutel van de woning had gekregen Vóórdat hij de hele cameraploeg voor de uitzending van "Opsporing verzocht" in de woning van zijn ouders aantrof.

30 maart 2011

Verzoeker schrijft dat hij als benadeelde partij, zoals bedoeld in artikel 51 a Wetboek van strafvordering (Sv) graag wil kennisnemen van alle processtukken. Hij heeft geen inzage gehad, terwijl de verdachte (zijn broer), en zelfs de redactie van het programma van Peter IR. de Vries wel de stukken hebben ingezien. Hij wil deze stukken zien voor zijn emotionele verwerking en ook vanwege de negatieve financiële gevolgen. Het ontbreken van kennis van de processtukken (van inbeslagname en verklaringen) belemmert hem in de afwikkeling van de nalatenschap.

18 april 2011

De officier van justitie, mr. B., stelt vast dat verzoeker kennis wil nemen van alle stukken die voor hem van belang zijn: 1. Voor de emotionele verwerking en 2. Voor de afwikkeling van de nalatenschap. Een afschrift van het procesdossier kan hij niet krijgen zolang het onderzoek niet definitief is afgerond.

16 mei 2011

Verzoeker schrijft aan officier van justitie B. dat hij het weer heel stuitend vindt om via de pers kennis te nemen van delen van het proces dossier. Hij wil graag kennis nemen van delen van het procesdossier. Omdat hij geen enkele kennis heeft van het dossier, kan hij niet gedetailleerd om stukken vragen. Hij wil graag alles weten wat er op de plaats delict is aangetroffen. Hij wil inzage en afschriften over alle stukken over de nalatenschap (afschriften van inbeslagname, verklaringen en afschriften van schulden) en inzage om de waardigheid van zijn broer te kunnen vaststellen in de nalatenschap. Hij wordt hierdoor financieel benadeeld, omdat hij de omvang van de nalatenschap niet kan bepalen. Ook wil hij de schade verhalen (zoals kosten van herstelwerkzaamheden,) maar de verzekering verwacht een proces-verbaal en kan zich nu beroepen op het verstrijken van de termijn.

Op deze brief antwoordt de officier van justitie dat de brief in behandeling wordt genomen.

Klacht 22 februari 2013

Verzoeker dient een klacht in bij officier van justitie B. over de bejegening van hem als slachtoffer. Ten eerste heeft hij, ondanks eerdere brieven en gesprekken, nog geen enkel stuk gezien van het onderzoek. Ieder verzoek wordt mondeling afgewezen, op grond van onderzoeksbelang, terwijl de officier op grond van de wet schriftelijk een weigeringsbesluit moet geven.

Ten tweede heeft hij op 4 februari 2013 telefonisch van de politie gehoord dat een verdachte niet vervolgd zal worden, terwijl de officier hem op grond van de Aanwijzing slachtofferzorg moet uitnodigen voor een gesprek over de voorgenomen afdoeningsbeslissing. Ook wil hij graag een toelichting op deze beslissing. Ten derde wordt hij slecht en onjuist geïnformeerd over de procedure ex artikel 36 Sv.

27 maart 2013

Officier van justitie B. geeft verzoeker op zijn brief van 22 februari 2013 de volgende toelichting op de beslissing om een verdachte niet verder te vervolgen: op 11 juni 2012 een verdachte was aangehouden en op 14 september 2012 in vrijheid is gesteld omdat er te weinig bewijs was. Het gerechtelijk vooronderzoek is op 11 januari 2013 gesloten. Binnen twee maanden daarna moet de

officier van justitie een beslissing nemen. Daarom is een kennisgeving niet verdere vervolging uitgegaan. Dat heeft de politie telefonisch op 4 februari 2013 aan verzoeker verteld. Verzoeker kan op grond van art 12 Sv beklag doen bij het gerechtshof in Leeuwarden, binnen drie maanden nadat hij bekend is met deze beslissing. Zekerheidshalve is dat 4 februari 2013.

27 maart 2013

Mw K. van het parket schrijft aan verzoeker dat zijde brief van 22 februari 2013 niet heeft ontvangen. Zij heeft een kopie van verzoeker gekregen. Zij hoopt snel terug te komen op zijn verzoek om kennisname van de stukken.

Op 13 maart 2013 behandelt de rechtbank Zwolle een verzoekschrift op grond van art 36 Sv van verzoekers broer om de strafzaak tegen hem te beëindigen. De rechtbank schort op 20 maart 2013 de beslissing voor drie maanden op.

In een intern e-mail bericht van slachtofferhulp van 4 april 2013 staat dat het OM aan verzoeker schriftelijk had moeten laten weten dat er een kennisgeving niet verdere vervolging was uitgegaan (op grond van art 245a Sv). Tegelijk loopt de procedure tot beëindiging van de rechtszaak (op grond van art 36 Sv). In deze procedure heeft de rechtbank fouten gemaakt door verzoeker niet op te roepen. Als verzoeker een artikel 12 Sv procedure wil starten, moet hij dat doen binnen drie maanden nadat hij telefonisch op de hoogte is gesteld (op 4 februari 2013) en vóórdat de rechter (op grond van art 36 Sv) heeft beslist om de rechtszaak te beëindigen.

Op 26 april 2013 dient verzoeker een klaagschrift in op grond van artikel 12 Sv bij het gerechtshof Leeuwarden. Hij geeft aan dat hij op 24 april 2013 heeft verzocht om een afschrift van het dossier en dat officier van justitie B. dit op 25 april 2013 telefonisch heeft

afgewezen. Hij verzoekt het hof om hem een afschrift van het dossier te (laten) sturen en hem een termijn te stellen voor het aanvullen van de gronden. (zie hier na onder artikel 12 Sv procedure).

7 juni 2013

Officier van justitie B. gaat (in vervolg op de brief van 27 maart 2013) uitvoerig in op het verzoek om kennisneming van de processtukken. Zij noemt een aantal wetsartikelen die van belang zijn bij de beoordeling van dit verzoek, oa artikel 51b Sv, de Aanwijzing slachtofferzorg en de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens. Op grond van deze laatstgenoemde wet kunnen gegevens worden verstrekt voor zover dit noodzakelijk is voor zwaarwegend algemeen belang, maar dit is volgens de officier hier niet aan de orde.

Artikel 51b Sv regelt het recht op kennisneming van processtukken door het slachtoffer (nabestaande). De officier van justitie verzoekt om zo concreet mogelijk aan te geven welk belang hij heeft bij kennisneming van de processtukken en ook welke stukken hij wil hebben en of hij een afschrift wil of wil volstaan met inzage van deze stukken. Het spreekt volgens de officier voor zich dat hij niet specifiek een opsomming kan geven omdat hij niet weet welke stukken er zijn, maar toch verzoekt zij na te denken overstukken die hij in elk geval nodig heeft.

10 juni 2013

Verzoeker mailt dhr J. van het OM dat hij tot nu toe geen informatie en afschriften heeft gekregen

zoals de wetgever heeft bedoeld. Hij is deelgenoot in de bijzondere gemeenschap (de woning en inboedel) waar beslag op rust. Hij verwijst naar deze rechten en ook naar de Aanwijzing slachtofferzorg waarin staat dat het OM het slachtoffer zo goed mogelijk ondersteunt bij het verkrijgen van een vergoeding van materiële en immateriële schade.

Daarnaast heeft hij een klacht over de informatieverstrekking, om het slachtoffer uit te nodigen over een gesprek bij een voorgenomen afdoeningsbeslissing. Hij heeft op 7 juni 2013 een brief gekregen, maar op geen van zijn klachten wordt ingegaan. De brief gaat geheel voorbij aan de eerdere brieven en gesprekken en verzoeken aan politie en justitie. Hij weet ook niet of hij de brief van 7 juni als afhandeling van zijn klacht moet beschouwen of dat hij nog een aparte brief krijgt.

14 juni 2013

De heer J. van het parket bericht verzoeker op zijn klachtbrief van 22 februari 2013, die hij op 18 maart 2013 van de rechtbank Zwolle heeft ontvangen. Op 15 mei 2013 hebben de heer J. en mevrouw K. hem gehoord over zijn klacht.

Op de klacht over de kennisneming van de stukken geeft de brief van 7 juni 2013 een antwoord. Op de klacht over de afdoeningsbeslissing heeft hij een bij brief van 27 maart 2013 een gemotiveerde sepotbeslissing ontvangen. De klacht over de terechtzitting waarbij het verzoekschrift ex art 36 Sv werd behandeld, zal worden overgedragen aan de rechtbank Zwolle.

Op zijn vraag welke goederen er in beslag zijn genomen en wat hiermee is gebeurd zal hij nog antwoord ontvangen.

Op 26 juni 2013 verklaart de rechtbank dat de strafzaak tegen verzoekers broer is geëindigd.

7 oktober 2013 en 25 juli 2014

De hoofdofficier van justitie laat verzoeker in deze twee exact gelijklopende brieven weten dat op 14 juni 2013 een afdoeningsbeslissing op de klacht is gezonden en dat hij nog zou laten weten welke goederen er in beslag waren genomen en wat daarmee was gebeurd. Dat betrof een auto. Verder kan verzoeker een gemotiveerd verzoek om schadevergoeding indienen bij de politie IJsselland.

Verzoeker is volstrekt niet tevreden met deze brief en wendt zich tot de Nationale ombudsman.

Hij geeft in een gesprek in september 2013 met twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman aan dat hij denkt dat het OM hem bewust tegenwerkt. Hij heeft hier heel veel last van. Hij kan niet meer werken. Hij moet de nalatenschap afwikkelen, daar heeft hij meer informatie voor nodig. Ook richten de schuldeisers van zijn broer zich tot hem. Hij heeft veel schade geleden en het OM heeft hem nooit erkend als slachtoffer, en het OM heeft hem ook nooit bejegend als slachtoffer. Hij krijgt nog steeds geen inzage in het volledige dossier. Het OM informeert hem niet over het aanhouden en in vrijheid stellen van de verdachten en informeert hem niet over welke goederen in beslag zijn genomen.

Vervolgens richt de Nationale ombudsman zich op 23 september 2013 per e-mail tot het Parket-Generaal in Den Haag met het verzoek verzoeker zo snel mogelijk antwoord te geven op zijn

vragen. Op 3 oktober 2013 bericht het parket dat het OM verzoeker zo snel mogelijk over het beslag zal informeren.

21 oktober 2013

Verzoeker vraagt aan de heer J. van het parket om aan te geven welke goederen er nog meer in beslag zijn genomen behalve een auto, omdat dit toch niet het enige voorwerp zal zijn geweest.

Ook geeft hij aan dat meerdere verdachten zijn aangehouden in het onderzoek o.a. M.B. op 8 oktober 2010, F.G. en R.A. op 1 juni 2010, G.D. op 28 juni 2010 en S.C. op 13 juni 2010. Over S.C. heeft hij van de officier van justitie gehoord dat deze verdachte niet verder zal worden vervolgd, maar over de andere verdachten heeft hij niets gehoord. Hij wil graag weten wat de status van de overige verdachten is.

Hij heeft sinds 2009 al heel vaak gevraagd welke goederen in beslag zijn genomen en de beslagen die hebben gerust op de woning en de goederen, de nalatenschap, de bijzondere gemeenschap. (onder andere op 23 september 2009 aan dhr W. van de politie IJsselland, en via zijn advocaat aan de officier van justitie in de brief van 18 november 2009).

Daarnaast zijn de beslagen op de bijzondere gemeenschap en de gevolgen daarvan. De afwikkeling van de bijzondere gemeenschap duidelijk aangegeven tijdens het gesprek op 15 mei 2013, en per mail op 10 juni 2013.

In oktober 2013 heeft hij nog steeds geen enkel afschrift, zodat het onmogelijk is om de bijzondere gemeenschap af te wikkelen.

Hij wil weten wanneer hij afschriften van de beslagen op de bijzondere gemeenschap kan verdachten, wanneer hij een gespecificeerde lijst van in beslag genomen goederen kan ontvangen. Hij wil ook weten welke schade is te wijten aan het misdrijf en welke schade is te wijten aan het onderzoek. Het is nu niet mogelijk om dat schade vast te stellen, zodat hij geen verzoek om schadevergoeding kan indienen bij de politie.

Op 20 november 2013 richt de Nationale ombudsman zich wederom tot dit parket over verzoekers klacht over de gebrekkige informatieverstrekking en de bejegening als slachtoffer.

Op 15 januari 2014 bericht het parket over het DNA-onderzoek, dat er nog een verzoek aan het NH is gedaan om DNA-profielen te vergelijken met het DNA-profiel met de tweede verdachte. Zodra hierover meer bekend is wordt contact opgenomen met verzoeker.

14 februari 2014

Verzoeker schrijft aan de Nationale ombudsman dat hem niet duidelijk is wat de status is van het onderzoek. Bijvoorbeeld over DNA-onderzoek dat nog zou plaatsvinden. In de beslissing van het hof van 26 juni 2013 staat dat dit DNA-onderzoek was beëindigd. Eerder had hij begrepen dat het onderzoek was gesloten, maar nu werd in de art 12 Sv procedure gesuggereerd dat toch nog onderzoek plaatsvond.

Hierna stelt de Nationale ombudsman schriftelijk onderzoek in.

11 maart 2014

In reactie op de vragen van verzoeker van 21 oktober 2013 bericht mr. C. van het parket dat hij pas op 20 januari 2014 de gewenste informatie van de politie heeft gekregen, zodat hij niet eerder kon antwoorden.

De zaak tegen de verdachte M.B. is overgedragen aan het parket in Assen. Dit heeft geen relatie met de moord op verzoekers ouders. De verdachten G.D., F.G. en R.A. zijn aangehouden in verband met mogelijke betrokkenheid bij de eventueel gebruikte vuurwapens, maar er was onvoldoende bewijs om tot verdere vervolging over te gaan. Bij deze vier verdachten zijn geen relevante voorwerpen in beslag genomen.

B de brief stuurt hij een proces-verbaal van doorzoeking van de woning en een lijst van inbeslaggenomen goederen die zijn teruggeven aan verzoekers broer. Verder noemt hij nog een paar goederen die nog bij de politie aanwezig zijn.

24 april 2014

Verzoeker vraagt zich naar aanleiding van de brief van 11 maart 2014 af of hij dit als kennisgeving niet verdere vervolging van deze vier verdachten moet zien en zo ja, of hier beklag ex art 12 Sv mogelijk is. Hij vindt ook dat er veel goederen niet op de toegestuurde lijsten staan. Ook weet hij nog steeds niet wat de status van het onderzoek is.

De artikel 12 Sv procedure

13 februari 2014

Het Gerechtshof in Leeuwarden bericht verzoeker dat het hof voortdurend probeert om het volledige dossier te krijgen. Het hof is echter afhankelijk van het OM. Het hof heeft meer dan eens om het dossier gevraagd, maar heeft slechts enkele stukken gekregen. Inmiddels heeft het hof begrepen dat het OM niet alle stukken zou overdragen, hierover heeft het hof opheldering gevraagd aan de advocaat-generaal, en verwacht binnenkort opheldering te krijgen. Formeel kan het OM bepaalde stukken van kennisneming uitzonderen als de advocaat-generaal een vordering indient bij het hof. Het hof heeft deze vordering nog niet ontvangen.

22 april 2014

In deze beschikking geeft het hof aan dat op 14 mei 2013 verschillende stukken uit het strafdossier tegen de verdachte S.C. zijn ontvangen, maar het hof begrijpt dat het onderzoeksdossier veel omvangrijker is (veertig verhuisdozen). Het hof heeft verschillende keren om het complete dossier gevraagd, maar heeft dit niet gekregen. Omdat het onderzoek volgens het parket nog niet was afgesloten, konden om die reden mogelijk geen stukken worden verstrekt. Daarom heeft het hof op 19 maart 2014 een regiezitting gehouden. Volgens de advocaat-generaal waren er bezwaren tegen het vrijgeven van het dossier omdat er sprake zou kunnen zijn van ongewenste verspreiding van daderinformatie, waardoor het opsporingsbelang zou kunnen worden geschaad. De advocaat-generaal had nog vier weken de tijd gekregen na de regiezitting om de vordering in te dienen om bepaalde stukken van het dossier uit te sluiten, maar heeft dit niet gedaan. Dat betekent dat het hof er van uitgaat dat er geen bezwaar is tegen kennisneming van

het hele dossier. De raadvrouw van verzoeker kan het dossier inzien op het politiebureau en moet daarvoor binnen twee weken worden uitgenodigd. Zij kan aangeven welke stukken zij voor de beoordeling van de art 12Sv klacht relevant vindt om toe te voegen aan het dossier dat het hof al heeft.

1 mei 2014

Het hof benadrukt dat het OM op onbehoorlijke en onfatsoenlijke wijze is omgesprongen met de belangen van verzoeker, omdat dat de advocaat-generaal op 24 april 2014 heeft verzocht om alsnog delen van het dossier van kennisneming uit te zonderen.

Op talloze verzoeken om inzage is niet of inadequaet gereageerd. Pas nadat het hof na de regiezitting en na de extra termijn van vier weken de beschikking van 22 april heeft gegeven, heeft de advocaat-generaal inhoudelijk gereageerd op het verzoek om inzage van het dossier. Dit neemt echter niet weg dat het een gemotiveerde vordering is. Er kunnen goede redenen zijn om bepaalde stukken van kennisneming door derden uit te zonden. Als een toekomstige oplossing van het misdrijf wordt geschaad door inzage, is dit in strijd met verzoekers belang. Daarom past hier niet een formele houding, ook al valt het OM een verwijt te maken. Gelet op de manier waarop het OM zich tot nu toe heeft opgesteld, ontbreekt bij het hof het vertrouwen dat inzage nu onbelemmerd en zonder discussie zal verlopen. Daarom draagt het hof de advocaat-generaal op om het hele

dossier aan het hof te overleggen, zodat het hof zelf de argumenten voor uitzondering van kennisneming zal toetsen en beoordelen. Het hof verwacht wel een geordend dossier.

Deze procedure loopt nog.

Onderzoek Nationale ombudsman

27 mei 2014

De minister van Veiligheid en Justitie antwoordt op de klacht van verzoeker. De inhoud van deze reactie is in het verslag vermeld als visie van de minister. Bij deze brief bevinden zich lijsten van inbeslaggenomen goederen.

22 augustus 2014

Verzoeker reageert in een uitgebreid overzicht op het antwoord van de minister. Deze reactie is verwerkt in het verslag als visie van verzoeker.

Ten aanzien van de eerste klacht geeft verzoeker aan dat hij wel degelijk heeft gereageerd op de brief van 7 juni 2013 van het parket.

Hij heeft op zijn brief van 22 februari 2013 pas op 11 april 2013 een ontvangstbevestiging gekregen van de hoofdofficier van justitie, die de brief op 18 maart 2013 via de rechtbank Zwolle heeft gekregen. Vervolgens vindt op 15 mei 2013 (na bijna drie maanden) een gesprek plaats over zijn klacht op het parket. Op 7 juni 2013 belde de heer Br. van het parket hem. De heer Br. bleek van het hele dossier niet op de hoogte te zijn. In de brief van 27 maart 2013 stond dat hij contact kon opnemen met mevrouw Kl., maar zij was afwezig. Mevrouw N., was wel aanwezig, maar zij kon inhoudelijk geen antwoord geven. Daarom heeft hij op 10 juni 2013 een mail gestuurd aan de heer

J. van het parket. Vervolgens ontvangt hij een brief van 14 juni 2013, waarin de heer wordt verwezen naar de brief van 7 juni 2013.

Hij voelde zich getroffen door de plotselinge onnozelheid van het OM.

Daarnaast verwijst de officier van justitie in de brief van 7 juni 2013 naar het buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden. Op grond van artikel 39f, eerste lid Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens, maar dat is hier niet aan de orde. omdat hij slachtoffer is op grond van artikel Sla, lid in Sv.

Verzoeker verwijt het OM dat hij tijdens de artikel 36 Sv procedure van zijn broer nooit inzage heeft gekregen in het strafdossier. Daarom is hij onvoldoende in staat geweest een zinvolle inbreng te hebben tijdens de artikel 36 Sv procedure omdat hij niet kon toetsen of er inderdaad onvoldoende bewijs was tegen zijn broer om een procedure te starten. Volgens hem heeft het OM niet gehandeld conform Europese regelgeving.

Verzoeker is verbaasd dat pas na bijna vijf jaar wordt toegegeven dat volstrekt niet is gehandeld conform de Aanwijzing in beslagneming (artikel 94 Sv). Hij noemt nog een aantal goederen die niet genoemd zijn (waaronder de identiteitspapieren, de spaarcertificaten, de kalender met aantekeningen en enige andere goederen). Hij vindt het onbegrijpelijk dat er zo onverschillig met zijn vragen wordt omgegaan.

In de zaken tegen de andere verdachten heeft hij op 11 maart 2014 gehoord dat zij waren aangemerkt als verdachte en weer vrijgelaten. Niet in deze brief staat of een kennisgeving van niet verder vervolgen is uitgegaan. Zodat hij niet weet of een klacht mogelijk is tegen het niet vervolgen. Ook blijkt uit de brief van 24 april 2014 van de advocaat-generaal dat er fouten zijn gemaakt in het onderzoek. Dit betreft een DNA match waar een fout is gemaakt en dat betrokkene niets met deze zaak te maken heeft. Hij vraagt zich af welke fouten er in het gehele strafrechtelijke onderzoek zijn gemaakt. Het CM geeft de status van het onderzoek steeds verschillend weer. Hij wil nu graag weten of het onderzoek is geëindigd of niet.

De gevolgen voor hem zijn ernstig. Zijn belangen zijn zowel strafrechtelijk als civielrechtelijk geschaad. De verstandhouding met zijn broer is verslechterd. De woning met resterende inboedel is onderdeel van de nalatenschap. De conservator van de Rabobank heeft beslag gelegd op de woning, met als grondslag een vordering op de broer van verzoeker. Deze procedure loopt nog. Hij moet zich voor rechtshulp laten bijstaan. Zowel strafrechtelijk als civielrechtelijk. Dat heeft hem tot nu toe € 20.000 gekost. Hij krijgt geen toevoeging vanwege het vermogen uit te nalatenschap, maar die kan hij niet afwickelen.

Hij heeft psychische klachten, die zodanig zijn dat hij niet meer kan werken. Daarom heeft hij sinds 2010 geen inkomsten meer. Zijn arbeidsongeschiktheidsverzekering is geëindigd.

Verzoeker vindt dat het CM zich rigide opstelt en hem geen gelijk speelveld biedt.

11 september 2014

De Nationale ombudsman stuurt deze brief per mail door aan de (tot dan toe) behandelend medewerkster van het ministerie van Veiligheid en Justitie met het verzoek verzoekers vragen te

beantwoorden.

Bijlage 2

Rapport 2012/200, december 2012, van de Nationale ombudsman: Spelregels voor het omgaan met slachtoffers. Hoe gaat de overheid in het strafproces behoorlijk om met slachtoffers van geweldsmisdrijven?

In dit rapport noemt de Nationale ombudsman zes spelregels: drie spelregels voor een persoonlijke aanpak en drie spelregels voor een dienstverlenende aanpak.

In hoofdstuk 2 van dit rapport zijn de spelregels in creditcardformaat verdeeld in spelregels voor de overheid: hoe gaat de overheid behoorlijk om met slachtoffers in het strafproces?. Dit houdt onder andere in:

Laat zien dat u hart heeft voor de zaak waar het slachtoffer bij betrokken is. Zorg ervoor dat het slachtoffer gebruik kan maken van zijn rechten - neem persoonlijk contact op met het slachtoffer en toon begrip bij emoties

behandel verzoeken en vragen van het slachtoffer serieus en geef hem duidelijk informatie

beperk de administratieve lasten tot een minimum

informeer het slachtoffer op eigen initiatief over zijn rechten, de beperkingen

daarvan en over relevante ontwikkelingen

stuur het slachtoffer dat bij u aanklopt niet van het kastje naar de muur. Werk daartoe nauw samen met andere overheidsinstanties in het strafproces

en voor slachtoffers: wat mag het slachtoffer verwachten van de overheid?

Deze spelregels zijn hetzelfde, maar dan omgekeerd geformuleerd voor het slachtoffer.

Wetboek van Strafvordering:

Artikel 12

1. Wordt een strafbaar feit niet vervolgd, de vervolging niet voortgezet, of vindt de vervolging plaats door het uitvaardigen van een strafbeschikking, dan kan de rechtstreeks belanghebbende daarover schriftelijk beklag doen bij het gerechtshof, binnen het rechtsgebied

waarvan de beslissing tot niet vervolging of niet verdere vervolging is genomen, dan wel de strafbeschikking is uitgevaardigd.

3. Geen beklag is mogelijk indien er sprake is van een onherroepelijke einduitspraak als bedoeld in artikel 482a.

Artikel 12 f

1. De klager en de persoon wiens vervolging wordt verlangd kunnen zich in raadkamer doen

bijstaan. Zij kunnen zich doen vertegenwoordigen door een advocaat,

2. De voorzitter van het gerechtshof staat, behoudens in de gevallen bedoeld in de artikelen 12b en 12c, de klager en de persoon wiens vervolging wordt verlangd, alsmede hun advocaten of gemachtigden toe van de op de zaak betrekking hebbende stukken kennis te nemen indien daarom wordt verzocht. Kennisneming geschiedt op de wijze door de voorzitter te bepalen. De voorzitter kan, ambtshalve of op vordering van de advocaat-generaal, bepaalde stukken van kennisneming uitzonderen in het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de opsporing of vervolging van strafbare feiten of op zwaarwichtige gronden aan het algemeen belang ontleend.

3. De voorzitter kan, ambtshalve of op vordering van de advocaatgeneraal, bepalen dat in het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de opsporing en vervolging van strafbare feiten of op zwaarwichtige gronden aan het algemeen belang ontleend, van bepaalde stukken of gedeelten daarvan geen afschrift wordt verstrekt.

4. De klager of de persoon wiens vervolging wordt verlangd wordt in het geval, bedoeld in het derde lid, schriftelijk medegedeeld dat hem van bepaalde stukken of gedeelten daarvan geen afschrift wordt verstrekt.

Artikel 12 I

1. Beklag is niet toegelaten terzake van strafbare feiten waarvoor de verdachte buiten vervolging is gesteld of een beschikking waarin verklaard wordt dat de zaak is geëindigd aan hem is betekend.

2. Betreft het beklag een strafbaar feit waarvoor aan de verdachte een kennisgeving van niet verdere vervolging is betekend, dan moet het beklag worden gedaan binnen drie maanden nadat zich een

omstandigheid heeft voorgedaan waaruit voortvloeit dat de rechtstreeks belanghebbende met de kennisgeving bekend is geworden.

Artikel 36

1. Wordt eene vervolging niet voortgezet, dan kan het gerecht in feitelijken aanleg, voor hetwelk de zaak het laatst werd vervolgd, op het verzoek van den verdachte of op voordracht van de rechter-commissaris op de voet van artikel 180, verklaren dat de zaak geëindigd is.

3. Alvorens het gerecht zijn beslissing neemt, roept het de rechtstreeks belanghebbende die hem bekend is op om te worden gehoord over het verzoek van de verdachte.

4. De beschikking wordt onverwijld aan den verdachte betekend.

Artikel 51a, de benadeelde partij

1. Als slachtoffer wordt aangemerkt degene die als rechtstreeks gevolg van een strafbaar feit vermogensschade of ander nadeel heeft ondervonden.

2. De officier van justitie draagt zorg voor een correcte bejegening van het slachtoffer.
3. Aan het slachtoffer dat daarom verzoekt, wordt door de politie en de officier van justitie mededeling gedaan van de aanvang en voortgang in de zaak tegen de verdachte. In het bijzonder wordt ten minste door de politie schriftelijk mededeling gedaan van het afzien van opsporing of het inzenden van een proces-verbaal tegen een verdachte. De officier van justitie doet schriftelijk mededeling van de aanvang en de voortzetting van de vervolging, van de datum en het tijdstip van de terechtzitting en van de einduitspraak in de strafzaak tegen de verdachte. In daartoe aangewezen gevallen en in ieder geval indien sprake is van een misdrijf als bedoeld in artikel 51e, eerste lid, doet hij desgevraagd tevens mededeling van de invrijheidstelling van de verdachte of veroordeelde.
4. Op verzoek van het slachtoffer wordt tevens mededeling gedaan van de mogelijkheden volgens welke hij schadevergoeding kan verkrijgen

Artikel 51b

1. Op verzoek van het slachtoffer wordt door de officier van Justitie toestemming verleend om kennis te nemen van de processtukken die voor het slachtoffer van belang zijn. Tijdens het onderzoek op de terechtzitting wordt deze toestemming verleend door het gerecht in feitelijke aanleg, waarvoor de zaak wordt vervolgd en overigens door de officier van justitie.
2. Het slachtoffer kan aan de officier van justitie verzoeken stukken die hij relevant acht voor de beoordeling van de zaak tegen de verdachte of van zijn vordering op de verdachte aan het dossier toe te voegen.
3. De officier van Justitie kan het voegen van stukken onderscheidenlijk de kennisneming daarvan weigeren indien hij van oordeel is dat de stukken niet als processtukken kunnen worden aangemerkt dan wel indien hij dit onverenigbaar acht met een van de in artikel 187d, eerste lid, vermelde belangen.
4. Voor de toepassing van het derde lid heeft de officier van justitie een schriftelijke machtiging, op diens vordering te verlenen door de rechter-commissaris. De officier van justitie doet schriftelijk mededeling van zijn beslissing aan het slachtoffer.

Artikel 51d

De artikelen 51a tot en met 51c zijn van overeenkomstige toepassing op de nabestaanden in de zin van artikel 51e, derde en vierde lid, en op de personen, bedoeld in artikel 51f, tweede lid.

Artikel 94

1. Vatbaar voor inbeslagneming zijn alle voorwerpen die kunnen dienen om de waarheid aan de dag te brengen of om wederrechtelijk verkregen voordeel, als bedoeld in artikel 36e van het Wetboek van Strafrecht, aan te tonen.
2. Voorts zijn vatbaar voor inbeslagneming alle voorwerpen welke verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer kan worden bevolen.

3. Van de inbeslagneming van een voorwerp wordt, ook in geval de bevoegdheid tot inbeslagneming toekomt aan de rechter-commissaris of de officier van justitie, door de opsporingsambtenaar een kennisgeving van inbeslagneming opgemaakt. Zoveel mogelijk wordt aan degene bij wie een voorwerp is inbeslaggenomen, een bewijs van ontvangst afgegeven. De opsporingsambtenaar stelt de kennisgeving zo spoedig mogelijk in handen van de hulpofficier van justitie teneinde te doen beoordelen of het beslag moet worden gehandhaafd.

Artikel 243

1. Indien de officier van justitie afziet van verdere vervolging, doet hij de verdachte daarvan onverwijld schriftelijk mededeling.

3. De kennisgeving van niet verdere vervolging wordt aan de verdachte betekend.

4. De officier van Justitie doet in geval van vervolging wegens een misdrijf aan de rechtstreeks belanghebbende die hem bekend is, onverwijld schriftelijk mededeling van de kennisgeving van niet verdere vervolging.

5. Indien in de zaak een bevel krachtens de artikelen 12 of 13 is gevraagd of gegeven, doet de officier van justitie een mededeling dat van verdere vervolging wordt afgezien niet dan nadat daarin is bewilligd door het gerechtshof binnen wiens rechtsgebied de vervolging is ingesteld. De officier van justitie doet te dien einde de processtukken, vergezeld van een verslag houdende de gronden voor de mededeling dat van verdere vervolging wordt afgezien, toekomen aan het gerechtshof.

Aanwijzing slachtofferzorg (2010A029), inwerking getreden op 1 januari 2011

Deze Aanwijzing vervangt de Aanwijzing slachtofferzorg 2004A004.

"1. Samenvatting

De Aanwijzing slachtofferzorg is per 1 januari 2011 geactualiseerd in verband met de inwerkingtreding van de Wet ter versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces. Deze wet versterkt de positie van de slachtoffers op een aantal onderdelen.

De belangrijkste wijzigingen van de nieuwe wet:

- introductie van een voorschotregeling; (...)
- recht op informeren over invrijheidstelling verdachte / veroordeelde door OM;
- processtukken; verruiming kennisneming en toevoeging;
- bijstand; verruiming raadsman en tolk.

Daarnaast heeft het College in 2008 de OM-visie op slachtofferzorg vastgesteld.

Slachtofferzorg dient van bijzaak hoofdzaak te worden. Elementen uit de visie zijn onder meer de introductie van gedifferentieerde dienstverlening aan slachtoffers (algemeen pakket en maatwerk), een nieuw proces van schadebehandeling en de landelijke ketensamenwerking. (...) De rechten

van het slachtoffer hebben hiermee een definitieve plaats in het wetboek gekregen. (...) In de Wet, (...) en in deze aanwijzing wordt als slachtoffer aangemerkt degene die als rechtstreeks gevolg van een strafbaar feit vermogensschade of ander nadeel heeft ondervonden. Met het slachtoffer worden gelijkgesteld diens nabestaanden (...).

Het OM ondersteunt het slachtoffer in het uitoefenen van de volgende rechten:

- erkenning dat het slachtoffer iets is aangedaan;
- recht doen aan het slachtoffer;
- compensatie van het aangedane leed;
- correcte bejegening in de strafrechtelijke procedure.

Verantwoordelijkheid nemen: Het OM werkt in de slachtofferzorg nauw samen met andere partners in de keten: politie, zittende magistratuur, Slachtofferhulp Nederland (SHN), bestuur en het Schadefonds Geweldsmisdrijven.

Wet versterking positie slachtoffers

Deze wet heeft tot doel de positie van het slachtoffer verder te versterken. De belangrijkste wijzigingen zijn: (...)

6. Informeren over invrijheidstelling verdachte/ veroordeelde

De wet regelt dat slachtoffers van spreekrechtwaardige delicten recht hebben op informatie over de invrijheidstelling van verdachten en veroordeelden.

7. Processtukken; kennisneming en toevoeging

Het slachtoffer heeft recht om kennis te nemen van de processtukken en kan de officier van justitie vragen stukken aan het dossier toe te voegen. (...)

Vervolging

We spreken van de fase 'vervolging vanaf het moment dat een verdachte in de zaak bekend is geworden en de zaak op het parket wordt geregistreerd. Het OM ondersteunt vanuit zijn taakopvatting het slachtoffer in het uitoefenen van zijn rechten ten aanzien van:

- informatieverstrekking;
- schadebehandeling;
- spreekrecht en schriftelijke slachtofferverklaring;
- gesprek met de officier van justitie/advocaat-generaal voor en/of na de zitting;
- kennisnemen en toevoegen van processtukken;
- toevoegen tolk.

1. Informatieverstrekking

Als een verdachte in de zaak bekend is geworden en de zaak op het parket wordt ingeschreven, stelt het OM het slachtoffer hiervan zo spoedig mogelijk in kennis en inventariseert de wensen van het slachtoffer met betrekking tot de aangeboden diensten. Alle slachtoffers worden tijdig en volledig geïnformeerd waarbij de informatie juist, deskundig en begrijpelijk is. Tevens verwijst het OM het slachtoffer, afhankelijk van zijn hulpvraag, naar de juiste instantie.

Het slachtoffer wordt afhankelijk van zijn wensen gedurende het verloop van de strafprocedure geïnformeerd, vanaf het moment van registratie van de zaak op het parket tot en met de executiefase.

Bij inzet van zaakscoördinatie wordt de informatieverstrekking afgestemd tussen politie, OM en SHN in het slachtofferloket.

De informatieprocedure die het OM hierbij hanteert, is landelijk uniform.

1.1 sepot

Als de strafzaak door het OM wordt geseponneerd, informeert het OM het slachtoffer schriftelijk over de reden van sepot, licht deze beslissing afdoende toe en wijst hem uitdrukkelijk op de mogelijkheid om een klacht ex artikel 12 Wetboek van strafvordering bij het gerechtshof in te dienen. Bij het nemen van een sepotbeslissing moeten de belangen van het slachtoffer uitdrukkelijk worden meegewogen. (...)

1.4 Voorlopige hechtenis

Bij inzet van zaakscoördinatie wordt de informatieverstrekking afgestemd tussen politie, OM en SHN in het slachtofferloket. Slachtoffers en nabestaanden, die spreekgerechtigd zijn, worden desgewenst op de hoogte gehouden van het verloop van de voorlopige hechtenis van de verdachte.

In daartoe aangewezen gevallen en in ieder geval indien sprake is van een misdrijf als bedoeld in artikel 51e, vierde lid, informeert het OM op verzoek van het slachtoffer over de invrijheidstelling en verlofperiode van de verdachte (en ook de veroordeelde, zie hiervoor het onderdeel 'executie').(...)

1.5 De zitting

Het OM brengt het slachtoffer, als hij aangegeven heeft geïnformeerd te willen worden, tijdig op de hoogte van plaats, datum en tijdstip van de zitting.

Bij het formuleren van de eis houdt het OM rekening met de belangen van het slachtoffer en zo mogelijk bij het eisen van een voorwaardelijke straf het opleggen van voorwaarden vorderen als genoemd in Wetboek van strafrecht, artikel 14c, 1 t/m 7. Het OM brengt het slachtoffer ook tijdig op de hoogte van de inhoud van de in de strafzaak gewezen tussen- of eindvonnissen en van de beslissing of het OM hoger beroep of cassatie instelt in de strafzaak. (...)

4. Gesprek met de officier van justitie of advocaat-generaal voor en/of na de zitting

De officier van justitie of de advocaat-generaal heeft de mogelijkheid slachtoffers een gesprek aan te bieden. Het aanbieden van het gesprek is verplicht in spreekrechtwaardige delicten die in aanmerking komen voor afdoening door de meervoudige kamer. Daarnaast is het verplicht om het slachtoffer uit te nodigen voor een gesprek bij (de voorgenomen) afdoeningsbeslissing om een zaak van een ernstige gewelds- en zedendelict te seponeren.

Het gesprek c.q. het aanbod tot het gesprek kan plaatsvinden:

Tijdens de opsporingsfase of vóór de definitieve keuze van de strafvervolgning of bij een sepot. Het gesprek kan voortvloeien uit een verzoek van het slachtoffer, op grond van de aard van de strafzaak, op voorstel van de politie, SHN, zaakscoördinator of naar inschatting van de officier van justitie.

Voorafgaand aan de zitting, waarbij de officier van justitie of de advocaat-generaal het slachtoffer informeert over de gang van zaken ter zitting, de bewijspositie en zo mogelijk over de strafeis.

De schriftelijke slachtofferverklaring of de mondelinge voorbereiding op het spreekrecht kan het slachtoffergesprek niet vervangen. Wel kan het slachtoffergesprek met de officier van justitie of advocaat-generaal zich dan beperken tot een praktische toelichting op het opsporingsonderzoek en de bewijspositie van het OM. Doorgaans stellen slachtoffers prijs op deze vorm van aandacht van de officier van justitie of de advocaat-generaal, die tevens een bijdrage kan leveren aan de verwerking van het strafbare feit.

De officier van justitie of advocaat-generaal maakt volgens het protocol slachtoffergesprek een verslag dat in het officiersdossier wordt gevoegd.

5. Kennisnemen en toevoegen van processtukken

Op grond van artikel 51b Wetboek van strafvordering, kan het slachtoffer verzoeken om kennisname van de processtukken die voor hem van belang zijn. Als de zaak nog niet op zitting is aangebracht, dient de officier van justitie hiervoor toestemming te verlenen. De officier kan dit weigeren op basis van de specifiek genoemde gronden in artikel 51b lid 3 Wetboek van strafvordering. De officier doet schriftelijk mededeling van zijn weigeringsbesluit. Het slachtoffer heeft daarna veertien dagen om een bezwaarschrift in te dienen bij het gerecht waartoe de officier van justitie behoort. Tijdens het onderzoek op de terechtzitting wordt deze toestemming verleend door het gerecht in feitelijke aanleg, waarvoor de zaak wordt vervolgd.

Als de officier van justitie toestemming verleent, kan de kennisname geschieden door het toezenden van een kopie van het proces-verbaal. Indien gewenst, kan de kennisname ook plaatsvinden door inzage in het proces-verbaal op het parket.

Tevens kan het slachtoffer op grond van artikel 51b lid 2 Wetboek van strafvordering aan de officier van justitie verzoeken om relevante documenten aan het strafdossier toe te voegen als officieel processtuk. De officier van justitie kan dit op basis van de gronden uit artikel 51b lid 3 Wetboek van strafvordering weigeren.

Van deze beslissing brengt de officier van justitie het slachtoffer schriftelijk op de hoogte en wijst hem/haar op de mogelijkheid om cf. art. 51b lid 4 Wetboek van strafvordering hiertegen een

bezwaarschrift in te dienen bij het gerecht waartoe de officier van justitie behoort.